

اثر پتاسیم بر روی کمیت و کیفیت سیب زمینی در چهار منطقه ایران (اردبیل، اصفهان، دماوند، همدان)

کاووس حسین پور^۱ و محمد جعفر ملکوتی^۲

۱- بخش تحقیقات آب و خاک مرکز تحقیقات کشاورزی کهگیلویه و بویر احمد، یاسوج

۲- مؤسسه تحقیقات خاک و آب، تهران

سیب زمینی از میان عناصر غذایی، پتاسیم را بیشتر از سایر عناصر جذب می‌نماید و از لحاظ احتیاج به پتاسیم جزء گیاهان پر نیاز محسوب می‌شود. به دلیل عدم تعادل در مصرف انواع کودهای شیمیایی در مزارع سیب زمینی، به خصوص عدم مصرف کودهای پتاسه و نشان دادن اهمیت پتاسیم در عملکرد و خصوصیات کیفی سیب زمینی، تحقیق حاضر در چهار منطقه مهم تولید سیب زمینی در کشور (اردبیل، اصفهان، دماوند، همدان) در سال ۱۳۷۲ به مورد اجرا گذاشته شد.

این آزمایش در قالب طرح آماری بلوکهای کامل تصادفی با چهار سطح کودی ۰، ۵۰، ۱۵۰ و ۲۵۰ کیلوگرم پتاس در هکتار، در چهار تکرار انجام شد. مصرف کودهای فسفاته و ازته در همه کرتها براساس عرف هر منطقه یکسان بود. در اردبیل و همدان از رقم «دراگا» و در اصفهان و دماوند از رقم «آئولا» جهت کشت استفاده گردید. تغییرات پتاسیم خاکهای زراعی قبل از کاشت و بعد از برداشت محصول و عملکرد، میزان پتاسیم، پروتئین، نشاسته و اندازه غده های سیب زمینی اندازه گیری شد. نتایج به دو صورت، یکبار با در نظر گرفتن رقم و بار دیگر بدون در نظر گرفتن رقم، بنا استفاده از برنامه کامپیوتری کواستات مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت و نتایج زیر بدست آمد: ۱- کاهش میزان پتاسیم در قطعات شاهد، پس از برداشت محصول، نسبت به دیگر قطعات خیلی بیشتر بود. ۲- در تمام مناطق تحت بررسی اثر کود پتاسه در افزایش عملکرد با وجود غالب بودن رس ایلیت در خاکها، مثبت بود. ۳- در مناطقی که خاکهای آنها دارای میزان پتاسیم قابل تبادل بالایی بود اثر کود پتاسه با مقادیر کمتری معنی دار شد. ۴- مقدار پتاسیم موجود در غده های سیب زمینی با افزایش سطوح کودی، اختلاف معنی داری را در تمام مناطق تحت بررسی، نشان داد. ۵- میزان نشاسته غده هادر سطوح اولیه کودی افزایش ولی با افزایش مقدار کود پتاسه، کاهش نشان داد که با نتایج تحقیقات انجام شده در این مورد مطابقت دارد. ۶- با افزایش سطوح کود پتاسه، میزان افزایش یا کاهش پروتئین غده ها در مناطق مورد آزمایش متغیر بود که این امر می تواند به علت متفاوت بودن میزان کودهای ازته مصرفی در مناطق تحت بررسی باشد که با تحقیقات رابرت (۱۹۷۳) مطابقت داشت. ۷- اثر کود پتاسه در اندازه غده ها نقش مثبتی را نشان نداد. باتوجه به تحقیقات انجام شده مصرف کودهای پتاسه حتی در خاکهایی که از پتاسیم قابل استفاده بالایی برخوردارند، ضروری است.